

korton; sin al~i al la dibaĉo; la regulo al~as kelkajn esceptojn; al~i en ĉambron la sunajn radiojn (Kp AKCEPTI). De~1 (tr). ~i fali, demeti: de~i mantelon ĉe la vestejo. El~1 (tr). ~i eligi: vazo fendita el~as sian akvon; el~i leonon el la kago; el~i larmojn, krion; sangelo (elfluo de sango); el~i la lastan vivelspiron; (f) el~i (montri) sian gojon. En~1 (tr). ~i eniri: en~i la invititojn. For~1 (tr). ~i for de si; definitive ~i: for~i la edzinon, la oficon; post tiuj vortoj li for~is la ĉambron Z; ŝi pensis pri la bona Dio, kiu certe ne for~os ŝin Z; for~i sian intencon Z; de tiu tempo neniam min for~adis tiu ideo Z (Kp PRETERLASI). Post~1 (tr). ~i post si: post~i signojn, sekvojn malfeliĉajn; post~i infanon, heredaĵon; tiu vizito post~is fortan impreson ĉe la publiko (Kp TESTAMENTI). Preter~1 (tr). ~i preterpasante, neatentante, ne kaptante: preter~i bonan ŝancon, okazon; preter~i la avertojn, admonojn; preter~i nenian klopodon por sukcesi; preter~i vorton en kopio; en la lingvaj demandoj la principoj estas tiel delikataj k tiel multaj, ke estas preskaŭ neeviteble, ke kelkaj estos preter~ataj Z (Kp SALTĪ, NEGLEKTI. Vd ORFO). Tra~1 (tr). ~i traŝi: maldensa kurteno tra~as la lumon; tra~i hundon tra la kamparo.

*Lasta. 1 Estanta post ĉiuj ceteraj en tempo aŭ spaco: li alvenis la ~a; la ~aj tagoj de libertempo; la ~a kvarontuno; la ~an fojon, kiam mi vidis lin; tia estis ĝis la ~a tempo la opinio de la Esp-istaro Z; la plej ~aj (novaj) eltrovoj de la scienco; plej bone ridas, kiu ~e ridas Z; en tiu nobla vetbatalo, ni ne volas resti inter la ~aj; ~aj paĝoj de libro; esti ĉe la ~a vico de la aŭdantaro; loĝi ĉe la ~a etaĝo; en esp-o la akcento estas ĉiam sur la antaŭ~a silabo; la komitato transdonu siajn konsilojn al nia L. K. por ke tiu ĉi ~a esploru la aferon Z; ~moda. 2 Estanta post ĉiuj aliaj laŭ la ordo aŭ rango en serio: esti la ~a en konkurso; ~a sed ne malplej valora; ~vice, ne~range. 3 Post kiu ekzistas neniu alia en tempo aŭ spaco: por la ~a fojo mi vin admonas; ĉe tia ~a hbro; eluzi siajn ~ajn fortojn; elspezi sian ~an monon; ~horaj informoj; pluraj el miaj infanoj mortis, jen la du ~aj; la ~a

(mond fina) juĝo; la ~a (decida) vorto en tiu afero ne estas ankoraŭ parolita (Kp VORTO); ĝis la ~aj timoj de la lero; (f) la ~u limo de la pacienco (Kp EKSTREMA).

Lato Z. Longa, mallarga k plate maldika peco de ligno, uzata en konstruo. Kp TABULO, LAMENO, LADO. ~kurteno. Fenestra kovrilo farita el moveblaj ~oj. ~1 (tr). Garni per ~oj.

latenta. 1 Nevidebla, sed ekzistanta k aperigebla: ~a ideo, kontrasto, inklinio; ~a militostato; ~a forto de elektra motoro. 2 ~ Nevidebla, sensintoma: ~a malsano. ~1 (ntr). Esti ~a.

Latero Z. Linio limiganta geometrian figuron. Kp FLANKO.

latiro ☞ G. de legumenacoj, kies kelkaj specoj estas kulturataj kiel furago (lathyrus).

latitudo (Sc). Distanco de iu loko al la ekvatoro, mezurata per la meridianio trapasanta tiun lokon. Astronomia aŭ geografia ~o. Angulo inter la ekvatora ebena k la normalo je la surfaco ĉe iu punkto. Geodezia ~o. Astronomia ~o precize difinita per korekto pro loka ekarto de la perpendiklilo. Tercentra ~o. ~o inter la ekvatora ebena k la tera radio, kiu tranĉas la lokon. Cirklo de ~o. Fikcia geografia cirklo sur la terglobo paralela al la ekvatoro. Vd EKVATORO, LONGITUDO.

Latuno. Flava metala kunmiksajo el kupro k zinko.

*Laŭ. 1° Prep. montranta: 1 Konformecon al ies sento aŭ volo (= sekvante, obeante): mi restas ĉi tie ~ la ordono de mia estro Z; li volas agi ~ sia kapo; ni vagadis tie ĉi k tie ~ nia plaĉo k kontrovo; mi agis ~ mia konscienco; ŝi lin trovis ~ sia gusto Z; ~ mia opinio vi estas malprava; ĉio iras ~ deziro. 2 Dependeccon de iu cirkonstanco, pro kiu oni agas, aŭ per kies karaktero oni direktas sian agon (= konforme al): re juĝu pri afero ~ ĝia ekstero Z; faru ~ ilia modelo Z; kopii ~ modelo; mi ne volas iri ~ fremdaj postesignoj Z; ~ tio, kiel oni ĝin prenas Z; vi lokos ilin ~ tio, kiel ili alvenos; ~ la grado, kiom tion permesis perfekta sincereco; ~ tio, se (depende de tio, kiel); ~ tio, se la vetero estos bela aŭ ne, mi promenos; mi deziras manĝi ~ la karto; ~ via mono